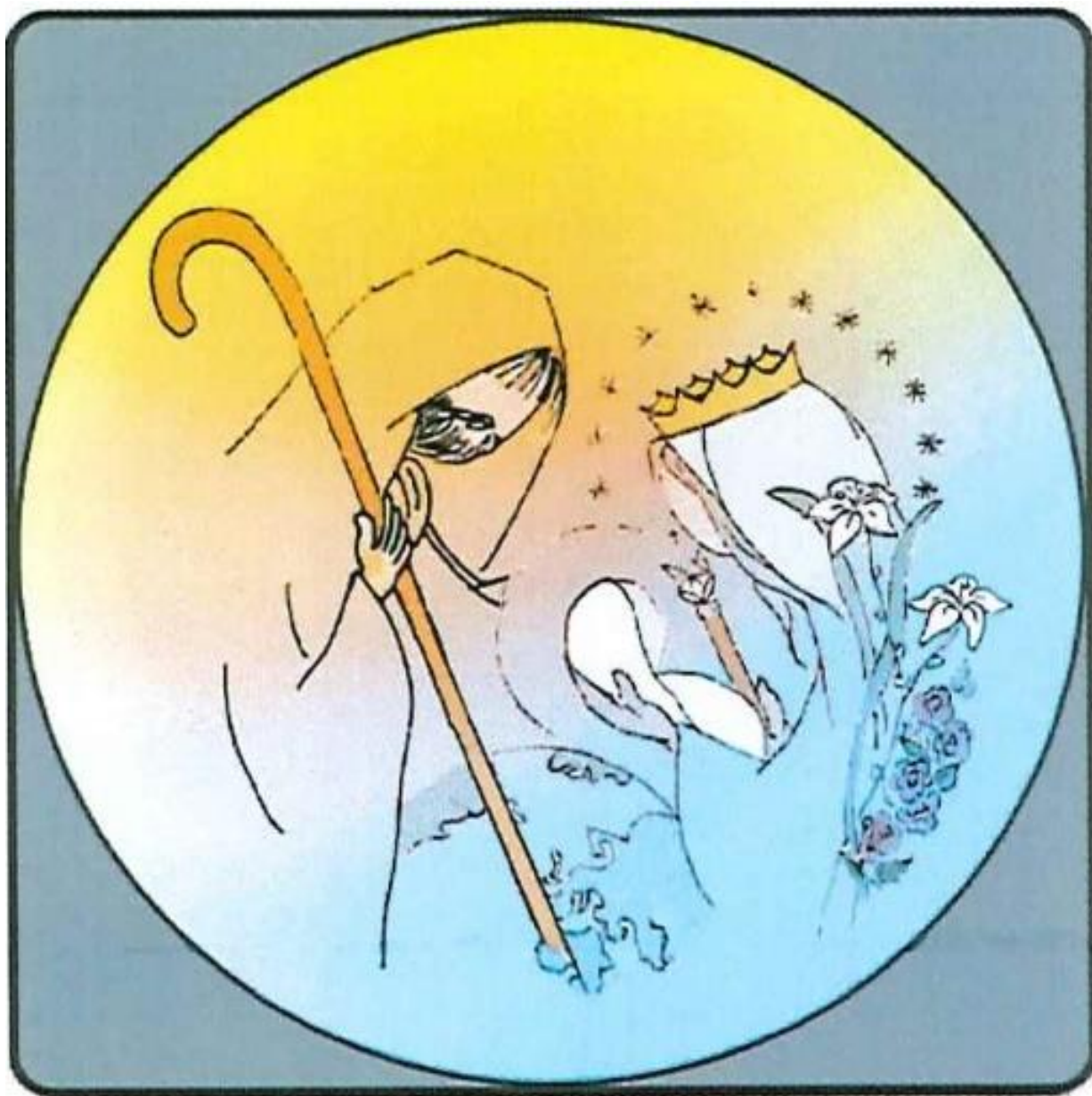

SVATÝ JOSEF

Bibliodrama

Svatý Josef.....	0
Hlavní cíle programu	26
Charakteristika	26
Pomůcky.....	27
1. část - Představení Josefa	38
Motivační aktivita	38
Josef v synagoze.....	38
Co víme o Josefovi.....	410
Výklad textu	410
Sdělte dětem.....	410
Motivační aktivita	512
Josefův běžný den – živé obrazy	512
Sdělte dětem.....	512
2. část - Josefovo rozhodování.....	613
Informace pro Josefa	613
Ptejte se dětí	613
Metodická poznámka.....	613
Vnitřní hlasy	613
Ptejte se dětí	714
Sdělte dětem.....	714
Kladné a záporné hlasy	714
Alej – rozhodování	817
Rozhodnutí.....	817
Ptejte se dětí	918
Zamyšlení pro katechetu.....	918
3. část - Cesta do Betléma.....	1019
Běžný den v Nazaretě – živé obrazy.....	1019
Slyšte rozkaz.....	1019
Ptejte se dětí	1120
Cesta z Nazareta do Betléma - pantomima	1121
Sdělte dětem.....	1222
Ptejte se dětí	1222
4. část - Události v Betlémě	1323
Hledání noclehu	1323
Metodická poznámka:.....	1323
Ptejte se dětí	1424
Sdělte dětem.....	1424
Dopis fiktivní postavě.....	1424
Ptejte se dětí	1525
Zamyšlení pro katechetu.....	1525
5. část – Inspirace svatým Josefem	1627
Sdělte dětem.....	1627
Ptejte se dětí – závěrečná reflexe	1627
Inspirace pro nás - závěrečné zamyšlení.....	1627

Hlavní cíle programu

Poznat život svatého Josefa na pozadí biblických událostí.

Vyzkoušet si některé okamžiky ze života svatého Josefa a více tak pochopit dané události.

Vyvodit z prožitých událostí motivy, vlastnosti a postoje svatého Josefa.

Najít paralely mezi vlastním životem a životem svatého Josefa.

Charakteristika

Děti poznají život svatého Josefa od zasnoubení s Pannou Marií po narození Ježíše. Během hry několikrát vstoupí do role Josefa a získají tak možnost podívat se na známé události z jeho pohledu. Díky tomu si mohou uvědomit Josefovy možné pocity a na základě toho formovat své postoje a upevňovat svoji víru.

Pomůcky

obrázek svatého Josefa z metodiky, kostým nebo rekvizita pro postavu Josefa, pro postavu Nathana, pro postavu posla, pro různé postavy obyvatel Betléma, papírový svitek, Izaiášův text (Iz 7, 10 – 17) pro každou skupinu, obrázky města z Josefovy doby, lístečky s Josefovými myšlenkami, papíry, tužky, hudební nahrávka (podkres pod čtení dopisů)

1. ČÁST - PŘEDSTAVENÍ JOSEFA

Délka 1. části - 45 minut

Motivační aktivita

(3 minuty)

Cíl: vyvodit na základě obrázku jméno svatého, zamyslet se nad symboly svatého Josefa

Pomůcky: obrázek svatého Josefa z metodiky

- ☞ Ukažte dětem obrázek sv. Josefa, který najdete na konci této metodiky. Nechte je, ať popíší, co na obrázku vidí a ptejte se, o jakou biblickou postavu by mohlo jít.

Josef v synagoze

(10 minut)

Cíl: dozvědět se pomocí hry v roli informace o Josefovi

Pomůcky: kostým na postavu chazana, kostým na postavu Josefa, papírový svitek

- ☞ Vyzvěte děti, aby si představily, že se staly muži a ženami, kteří se shromáždili před šabatem v synagoze. Nechte chlapce posadit se dopředu do řad a děvčata za ně. Nyní můžete vysvětlit, že v synagoze seděli v popředí bohatí kupci, za nimi rolníci a na balkoně ženy.
- ☞ Vstupte do role *chazana* (muž, který v synagoze vede společné modlitby). Na hlavu si můžete vzít šátek, tak jak jej nosili Židé a začněte mluvit:

Katecheta v roli: *Dnes před nás předstoupí muž, který k nám do Nazareta nedávno přišel ze svého rodného města Betléma. Je to nejstarší syn Jakubův ze slavného královského rodu Davidova. Myslím, že tu mezi námi není nikdo, kdo by ještě nenavštívil jeho truhlářskou dílnu, kterou si tu hned po příchodu vybudoval. Všichni jsme si ho oblíbili pro jeho zručnost, pracovitost a laskavost. Mnoho z nás ho uznáváme za to, jak je i přes svůj mladý věk moudrý a spravedlivý a jak nejednomu z nás dokázal udělit dobré rady. Jak asi víte, je také zasnouben s Marií a my věříme, že tu společně brzy založí velkou rodinu a povedou v Nazaretě příkladný a zbožný život. A tento mladý a vážený muž nám nyní přečte Izaiášovo proroctví. Prosím Josefa, aby před nás předstoupil.*

- ☞ Vstupte do role Josefa a rozviňte v roli chazana svitek (stačí smotaný bílý papír), na kterém bude zapsán úryvek z Bible. Změnu role učiňte změnou rekvizity nebo kostýmu.
- ☞ Nechte děti v rolích mužů a žen v synagoze, ať se postaví, předstupte před ně v roli Josefa a začněte číst tento text (Iz 7, 10 – 17):

Katecheta v roli: *Hospodin promluvil znovu k Achazovi: „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď dole z hlubin, nebo nahoře z výšin.“ I řekl Izaiáš: „Slyšte dome Davidův! Což je vám málo zkoušet trpělivost lidí, že chcete zkoušet i trpělivost mého Boha? Proto vám dá znamení sám Panovník:*

Hle dívka počne a porodí syna a dá mu jméno: Immanuel (to je S námi Bůh). Bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré. Ještě než bude chlapec umět zavrhnout zlé a volit dobré, bude opuštěna země, z jejíž obou králů máš hrůzu.“

Co víme o Josefovi

(5 minut)

Cíl: shrnout informace o Josefovi

Pomůcky: kostým pro postavu Josefa

- ☞ Nechte nyní děti, ať vystoupí ze svých rolí a posadí se do kruhu. Vyzvěte je k tomu, aby přemýšlely, co vše se v původní řeči chazana dozvěděly o Josefovi.

Varianta I.

- ☞ Nechte kolovat po kruhu Josefův kostým, který jste si pro něj na začátku určili a každý kdo bude chtít, jej použije a řekne o Josefovi jednu informaci, kterou si zapamatoval. Ten, který bude mít na sobě kostým, stává se na daný okamžik Josefem a informaci tak sděluje v první osobě, např: Jsem pracovitý. Mám truhlářskou dílnu. Jsem ze slavného Davidova rodu. Atd.

Varianta II.

- ☞ Josefův kostým můžete umístit doprostřed kruhu a každý, kdo bude chtít, dojde doprostřed, použije kostým a řekne jednu informaci.
- ☞ Shrňte s dětmi informace o Josefovi, které zazněly a případně doplňte další.

Výklad textu

(9 minut)

Cíl: pochopit Izaiášovo proroctví

Pomůcky: Izaiášův text (Iz 7, 10 – 17) pro každou skupinu

- ☞ Vraťte se nyní do rolí lidí v synagoze a nechte děti ve skupinách zamyslet se nad textem Izaiášova proroctví – o čem prorok hovoří, co jeho slova předpovídají?
- ☞ Poté každá skupina vybere jednoho ze skupiny - z řad mužů, kteří výklad tohoto proroctví představí ostatním.

Sdělte dětem

Z výkladu tohoto proroctví se dozvídáme, o příchodu Ježíše Krista. Lidé tenkrát nevěděli, jak a kdy se to stane, ale na Ježíše Krista čekali a jeho příchod očekávali. My se vlastně nyní ocitáme v době, kdy se to všechno odehraje.

Motivační aktivita

(3 minuty)

Cíl: navodit atmosféru města Nazareta v Josefově době

Pomůcky: obrázky měst z Josefovy doby

- ☞ Ukažte dětem obrázky, jak mohlo vypadat takové město Nazaret v době, kdy zde žil Josef.
- ☞ Obrázky mohou obsahovat i to, co lidé tenkrát běžně dělali.

Josefův běžný den - živé obrazy

(15 minut)

Cíl: zamyslet se nad tím, jak mohl Josef trávit běžný den

Pomůcky: kostým pro postavu Josefa, názvy obrazů (pro variantu II.)

Varianta I.

- ☞ Rozdělte děti do skupin, ve kterých budou tvořit obrazy z Josefova běžného života.
- ☞ Každá skupina si vymyslí, co mohl Josef během dne dělat a společně vytvoří živý obraz (děti ze sebe udělají sochy, které se nehýbají – statický obraz vytvořený z lidí).
- ☞ Ostatní říkají nahlas, co vidí a popisují daný obraz.

Varianta II.

- ☞ Pro jednotlivé skupiny můžete mít připravený název obrazu, který jim rozdáte, a na základě tohoto názvu pak budou jednotlivé skupiny vytvářet živé obrazy.

Názvy obrazů:

Josef pracuje ve své truhlářské dílně.

Josef rozmlouvá s ostatními muži.

Josef odpočívá.

Josef nakupuje na trhu.

Josef předčítá v synagoze.

Atd.

- ☞ Nechte děti, ať předvedou postupně své obrazy. U každého obrazu vždy přečtete jeho název.

Sdělte dětem

Takto mohl vypadat běžný Josefův den, během kterého se na první pohled neodehrávalo nic dramatického ani nic zvláštního. Kousek opodál se však udála ta největší událost lidských dějin. Asi tušíte jaká. Josef, ale netušil vůbec nic.

2. ČÁST - JOSEFOVO ROZHODOVÁNÍ

Délka 2. části - 45 minut

Informace pro Josefa

(2minuty)

Cíl: sdělit důležitou informaci, vyjádřit emoci pomocí gesta

Pomůcky: kostým na postavu Nathana

- ☞ Vyzvěte děti, aby vstoupily do role Josefa a vy se staňte Josefovým přítelem Nathanem (použijte rekvizitu nebo část kostýmu, která bude symbolizovat Nathana).

Nyní se stanete Josefem a já budu vaším přítelem Nathanem, který k vám přichází s důležitou informací.

Katecheta v roli: *Milý Josefe, neříká se mi to vůbec lehce, ale musím ti říct něco, o čem si lidé šuškaří už po celém městě a co jsem viděl na vlastní oči. Tvá snoubenka Marie, čeká dítě, víš o tom?*

- ☞ Nechte děti krátce reagovat.
- ☞ Reakce může být vyjádřena gestem nebo jen jedním slovem, který každý sám za sebe postupně vysloví.

Ptejte se dětí

(5 minut)

Cíl: zjistit informace ohledně zákonů v dané době

- Co to znamenalo v té době být s někým zasnouben?
- Co znamenalo, když žena čekala dítě ještě před svatbou?
- Co se s takovými ženami podle zákona mělo udělat?

Metodická poznámka

Podle tehdejšího zákona měla být taková žena navrácena do domu svého otce a být ukamenována k smrti muži města kvůli hanbě, kterou uvedla na dům otce. Josef ji také mohl nechat projít méně veřejnou procedurou rozvodu: Jestliže ona řekne: "Jsem nečistá", propadne její svatební smlouva a odejde.

Vnitřní hlasy

(10 minut)

Cíl: vžít se do pocitů Josefa, navodit pocit zmatku v hlavě

Pomůcky: lístečky s Josefovými myšlenkami

- ☞ Rozdělte mezi děti lístečky, na kterých jsou uvedeny jednotlivé myšlenky, které mohly zaznít Josefovi v hlavě. Nevadí, pokud je více lístečků než dětí, přesto je rozdejte všechny.
- ☞ Nechte děti vytvořit kruh a postupně, jeden po druhém, přečíst jednotlivé myšlenky. Můžete společně vytvořit také „zmatek v Josefově hlavě“ tím, že budete jednotlivé věty říkat všichni současně a neustále je opakovat.

Věty (Josefovy myšlenky):

Vezmu to na sebe a pak uteču.

Popřu, že jsem otcem, vždyť vina je u Marie.

Vezmu ji k sobě do svého domu a postarám se o ni.

Ale pokud ji vezmu k sobě, mohl bych se na ní dívat? Mohl bych ji věřit?

Proč bych měl vzít vinu na sebe?

Miluji ji a chci ji chránit.

Nechci ji vystavit hanbě!

Přece ji v tom nenechám samotnou!

Měl bych říct pravdu, že nejsem otec, že jsem nic zlého neudělal.

Zklamala mě, podvedla mě!

Beze mě ji ale bude těžko, zůstane sama s dítětem.

Zvládne to i beze mě, lidé ji pomohou, někoho si najde.

Pokud to vezmu na sebe, budou mě mít za špatného člověka, který podvedl svoji dívku a nedodržel manželskou smlouvu.

Když to vezmu na sebe, pomůžu ji.

Ptejte se dětí

(5 minut)

Cíl: popsat své pocity, popsat pocity, které mohl Josef zažívat, najít paralelu se svým životem

- Co se tu nyní stalo a jak vám při tom bylo?
- Zaznělo tu něco, čemu jste nerozuměly?
- Jak bylo Josefovi? Jaké měl myšlenky, asi víme, ale co cítil?
- Měli jste někdy také zmatek v hlavě? Kdy to bylo?

Sdělte dětem

Josef musel zažívat ve své hlavě velký zmatek cítit velkou bolest, ale musel se také rozhodnout, co udělá.

Kladné a záporné hlasy

(5 minut)

Cíl: roztřídit Josefovy myšlenky

Pomůcky: lístečky s Josefovými myšlenkami (které mají děti u sebe)

Varianta I. - každé dítě má pouze jeden lísteček

- ☞ Nechte děti, ať se rozdělí na dvě skupiny podle toho, jaké jsou jejich myšlenky. Jedna bude vyjadřovat Josefovy kladné hlasy (ty, které říkají, aby Marii přijal a pomohl ji), druhá skupina bude vyjadřovat záporné hlasy (ty, které říkají, aby Marii nepřijímal a nebral vinu na sebe).

Varianta II. – dítě má více než jeden lísteček

- ☞ Položte všechny lístečky před sebe a společně je rozdělte na dvě skupiny (Josefovy kladné a záporné hlasy).
- ☞ Rozdělte i děti na dvě stejně velké skupiny. Každý si vezme jeden lísteček do ruky, tak aby byl stejný počet „kladných i záporných“ Josefových hlasů.

Alej - rozhodování

(5 minut)

Cíl: pracovat s emocemi, shrnout informace k následnému rozhodnutí

Pomůcky: kostým na postavu Josefa

- ☞ Nechte nyní tyto dvě skupiny („kladné a záporné“) postavit proti sobě do řady, tak aby mezi nimi vznikla malá ulička.
- ☞ Vstupte do role Josefa (vezměte si na sebe část jeho kostýmu, se kterým pracujete) a vydejte se pomalu touto uličkou mezi dvěma skupinami. Během vaší chůze děti postupně říkají jednotlivé myšlenky (z lístečků) a to tak, aby se vždy střídal jeden kladný výrok a jeden záporný.

Rozhodnutí

(10 minut)

Cíl: na základě informací a vlastních pocitů učinit rozhodnutí

- ☞ Vytvořte v prostoru dvě místa. První bude vyjadřovat názor, že Josef Marii přijme a postará se o ní i dítě. Druhé místo bude vyjadřovat názor, že ji nepřijme k sobě, ale rozvede se s ní.
- ☞ Vyzvěte děti, ať se každý sám za sebe rozhodne, jak by se on sám v dané situaci zachoval a postaví se na příslušné místo.
- ☞ Shrňte výsledky a nechte toho, kdo bude chtít, sdělit, co ho k jeho rozhodnutí vedlo a jak těžké to bylo.
- ☞ Josefovi v jeho rozhodování pomohl Bůh. Nechte děti, ať se posadí a přečtete jim biblický úryvek o rozhodnutí Josefa Mt 1, 18 – 25.

Ptejte se dětí

(5 minut)

Cíl: pracovat s emocemi, shrnout informace k následnému rozhodnutí

- Co vedlo Josefa k jeho rozhodnutí?
- Co toto rozhodnutí pro Josefa vlastně znamenalo?
- O jakých Josefových vlastnostech nám tyto události vypovídají? (např. laskavý, oddaný Bohu, zbožný, spravedlivý, odvážný, milující ...)

Zamyšlení pro katechetu

Josef „poslouchá a dělá“ Slovo, které nemá původ v jeho strachu, ale je od Boha. A tak se Josef stává novým Adamem, který poslouchá Hospodina. Probouzí se z tíživých snů prastaré lži a setkává se „se svou snoubenkou“ a v ní se samým Božím Synem, který je jeho životem. Josef otevírá své srdce a ruku, aby přijal dar. (Silvano Fausti: Nad evangeliem podle Lukáše).

„Josef nás tak učí, že věřit v Boha znamená věřit i v to, že Bůh může působit skrze naše obavy, naše chyby a slabosti. Učí nás také, že uprostřed životních bouří nemusíme mít strach přenechat kormidlo své lodi Bohu. Někdy bychom chtěli mít všechno pod kontrolou, ale Bůh vidí vždy dál. Josef přijímá Marii, aniž by si kladl jakékoli podmínky. Důvěřoval andělovým slovům. Ušlechtilost jeho srdce mu umožňuje, aby všechno, co se naučil ze Zákona, podřídil lásce. Dnes, v tomto světě, kde zjevně dochází k psychologickému, verbálnímu i fyzickému násilí na ženě, se Josef ukazuje jako uctivý, delikátní muž, který, ač nemá všechny informace, se rozhoduje pro Mariino dobré jméno, pro její důstojnost a život. V pochybnostech o tom, jak nejlépe si počínat, mu Bůh osvětlením jeho úsudku pomáhá, jak se rozhodnout.“ (Apoštolský list Svatého otce Františka „Patris Corde“)

3. ČÁST - CESTA DO BETLÉMA

Délka 3. části - 45 minut

Běžný den v Nazaretě - živé obrazy

(10 minuty)

Cíl: navodit atmosféru běžného dne v Nazaretě, převést vyprávění do pantomimy

- ☞ Nechte děti vstoupit do rolí obyvatel Nazareta. Začněte popisovat život ve městě. Vyzvěte děti, ať vše co říkáte, předvádí každý sám za sebe pantomimou, ale všichni současně. (Vyprávějte pomalu a v některých fázích, které budou děti rozehrávat více, udělejte i malou pauzu).

Nyní vám budu popisovat, co mohou dělat lidé v Nazaretě. Každý z vás si najděte místo v prostoru a vše, co budu říkat, předvádějte pantomimou. Každý sám za sebe, ale všichni současně. Vnímejte především samy sebe, ostatní sledovat nemusíte. Jen v některých okamžicích můžete rozehrávat jisté situace i mezi sebou.

Právě jste se probudili a rozhodli se, že se vydáte do města na trh. Někdo jde nakupovat, někdo jde prodávat své výrobky, někdo se jde jen tak podívat, co je kde nového. Je tedy potřeba připravit si potřebné věci, košíky a peníze a své výrobky. (Pauza – nechte děti rozehrávat.) Nyní se můžete vydat do města, jdete dlouhou úzkou uličkou, občas potkáte někoho známého a tak se pozdravíte. Můžete se nyní pozdravit i mezi sebou. (Pauza – nechte děti rozehrávat.) Dorazili jste na trh. Kdo jde prodávat své výrobky, si najde místo, kde rozloží své zboží a začne je nabízet ostatním. Vy, co jste přišli na trh nakupovat, se rozhlížíte kolem a díváte se, co byste koupili. Občas potkáte opět někoho známého a tak se zastavíte a chvíli se s ním pobavíte.

- ☞ V tomto okamžiku zastavte hru, řekněte všem, ať zůstanou nehybně stát jako sochy v pozici, ve které právě jsou.

Slyšte rozkaz

(3 minuty)

Cíl: získat potřebnou informaci

Pomůcky: kostým nebo rekvizita pro roli posla

- ☞ Vstupte do role posla a sdělte dětem nové královské nařízení (dětem nemusíte oznamovat, kdo jste, jen vstupte mezi ně a začněte hlasitě vyvolávat).

Slyšte rozkaz! Všichni se musíte ještě v tomto měsíci vydat do svého rodiště a zapsat se do rodových knih. Zápis bude sloužit jako přísaha věrnosti římskému císaři!

- ☞ Vystupte z rolí.

Ptejte se dětí

(2 minuty)

Cíl: pojmenovat důsledky plynoucí z daného sdělení

- Co tento rozkaz znamená pro Josefa? (Vydat se na cestu do města Betléma, ze kterého pochází.)

Cesta z Nazareta do Betléma - pantomima

(20 minut)

Cíl: získat informace o cestě z Nazareta do Betléma, uvědomit si náročnost této cesty, vytvořit dramatickou situaci

Pomůcky: kostým nebo rekvizity pro různé postavy a kostým pro Josefa

- ☞ Sdělte dětem, že Josef se rozhodl uposlechnout nařízení a vydat se do svého rodného města Betléma. Maria chtěla následovat Josefa a vydala se na cestu s ním. Cesta z Nazareta do Betléma však byla dlouhá, náročná a nebezpečná, zvláště pro Marii, která už byla v pokročilém stádiu těhotenství.
- ☞ Pro lepší představitivost můžete ukázat dětem mapu, odkud kam musela Marie a Josef dojít a jakou krajinou šli. (Nazaret leží na severu v Galilejských horách, Betlém je na jihu v Judsku. Cesta trvala několik dní, byla dlouhá 140 km. Pravděpodobně začínal podzim, kdy pomalu končilo období sucha a přicházelo období mírných dešťů. Cesta do Betléma trvala několik dní a končila náročným stoupáním, protože Betlém ležel v nadmořské výšce téměř 800 metrů. Cesta vedla podél nížiny řeky Jordánu, přes rovinu Ezdrelonu, jejímž středem šla obchodní cesta, na které se pohybovala spousta lidí. Krajina se postupně vlnila, střídaly se v ní pahorky a doliny. Přejít museli přes vyprahlou horkou zemi a studené a deštivé hory. Josef s Marií museli také dvakrát přejít (přeplavat na lodi či přebrodit) řeku Jordán. Prošli také několika vesnicemi a městy.)

Varianta I.

- ☞ Rozdělte děti do skupin.
- ☞ Vyzvěte je, aby v nich vymyslely jednu překážku, kterou mohli Josef s Marií na své cestě zažít.
- ☞ Poté ať ji ztvární a předvedou ostatním.
- ☞ Na závěr shrňte s dětmi, jaká úskalí se na cestě do Betléma mohla Josefovi a Marii stát, a jak náročná tato cesta musela být.

Varianta

- ☞ Rozdělte děti do skupin.
- ☞ Každé z nich rozdejte níže popsané situace, které se mohli Josefovi a Marii na cestě přihodit.
- ☞ Nechte děti, aby příběh rozvinuly a předvedly jej pomocí pantomimy.

1. Situace

Josef s Marií jdou přes vyprahlou zemi, kde není ani trochu stínu. Možná jim dochází i zásoby vody.

2. Situace

Josef s Marií se musí přebrodit přes řeku Jordán, která je po nedávných deštích plná hučivé a kalné vody. Přejít musí po kluzkých kamenech, přes prudký proud.

3. Situace

Josef s Marií prochází vesnicí, kde je spousta lidí, domy jsou plné a oni nemají, kde přenocovat. Musí se tak tísnit v rozpadlém domě, plném lidí, kde je zima a jídla je málo.

4. Situace

Josef s Marií musí přejít přes kopce, které jsou velmi prudké s vysokým stoupáním. Navíc je mlha, velmi deštivo a chladno.

- ☞ Dětem můžete poskytnout také kostýmy a rekvizity pro jejich postavy. Pro postavu Josefa je vhodné používat stále stejný kostým, který jste si určili na začátku.
- ☞ Na závěr shrňte s dětmi, jaká úskalí se na cestě do Betléma mohla Josefovi a Marii stát, a jak náročná tato cesta musela být.

Sdělte dětem

Nyní jsme společně viděli, co vše mohl Josef a Marie zažít na cestě do Betléma. V Bibli se o těchto událostech píše toto: „Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenovalo Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat společně s Marií sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. (Lk 2, 4 – 5).

My jsme měli možnost zamyslet se více nad jejich cestou. Nad tím, jak náročná musela být a co vše musel Josef s Marií zvládnout.

Ptejte se dětí

(10 minut)

Cíl: vyvodit z předešlých situací vlastnosti Josefa

- Co daná cesta vypovídá o Josefovi?
- Jaké vlastnosti se během jeho cesty projevily? (musel být statečný, odvážný, silný, pomáhající Marii, starostlivý, zodpovědný,...)

4. ČÁST - UDÁLOSTI V BETLÉMĚ

Délka 4. části - 45 minut

Hledání noclehu

(10 minut)

Cíl: poznat a pojmenovat pocity, které zažíval Josef

Pomůcky: kostým nebo rekvizity pro různé postavy obyvatel Betléma, kostým pro postavu Josefa

☞ Sdělte dětem tyto informace:

Josef s Marií po dlouhé a náročné cestě konečně dorazili do Betléma, rodného města Josefa, aby se dali zapsat. Všude bylo mnoho lidí, město Betlém bylo přeplněné. Josef s Marií si museli najít místo, kde by strávili noc. Kamkoli však přišli, všude je čekalo jen odmítnutí ať už laskavé či drsnější.

☞ Nechte děti vstoupit společně do role Josefa (to znamená, že každý z nich bude představovat postavu Josefa).

☞ Vy se staňte různými lidmi, ke kterým Josef přijde a bude je žádat o nocleh.

☞ Každý si tak vymyslí svůj krátký text, jak by mohl Josef žádat o přespání (nevadí, pokud se budou věty opakovat nebo budou podobné). Každý k vám postupně přistoupí, řekne svoji „repliku“ a vy každému dítěti odpovíte v různých rolích a různým způsobem. (Způsob a intenzita odpovědí by měla být různá.)

Každý z vás se nyní stanete Josefem a já budu postupně znázorňovat různé postavy obyvatel Betléma. Každý za sebe si připravte slova, kterými byste jako Josef žádali o nocleh. Přistoupíte ke mně a řeknete slova, která jste si připravili.

☞ Tuto aktivitu můžete rozehrát i prostorově. Každý si tak sám za sebe najde v prostoru místo a vy k němu budete přistupovat v různých rolích. Vyjádříte tak pocit, že Josef chodí od domu k domu. Můžete si také vytvořit imaginární dveře nebo využít i nějaké rekvizity znázorňující dveře od domů.

☞ Děti mohou pracovat i ve dvojicích – tedy jako Josef a Marie.

Metodická poznámka:

Různé role, které budete ztvárňovat, a odpovědi mohou vypadat takto:

☞ Otráveně: „Už jste asi padesátý, kdo se dnes ptá, nemám jediný pokoj volný!“

☞ Zle: „Klidte se odtud!!!“

☞ Mile: „Je mi líto, ale opravdu vás nemám, kde ubytovat.“

☞ Naštvaně: „To snad není možné, kolik vás ještě přijde?! Nic pro vás nemám!“

☞ Nervózně: „Ne, není tu žádné volné místo.“

☞ Beze slov se otočte a odejděte (pantomimicky i zvukem můžete zahrát bouchnutí dveří).

☞ Starostlivě: Vidím, že si někde potřebujete odpočinout, ale já vám nemohu pomoci, nemám pomalu ani sama, kam hlavu složit.“

☞ Apod.

☞ Případně můžete reagovat na repliky, kterými začnou děti v rolích Josefa.

Ptejte se děti

(5 minut)

Cíl: pojmenovat vlastní pocity ze hry v roli, zamyslet se nad pocity Josefa

- *Jak vám bylo, když jste byli jako Josef s Marií odmítnuti?*
- *Co mohl cítit Josef v těchto chvílích? (obavy o Marii a o dítě, které se mělo narodit, obavy z toho, že selhal, zklamání z lidí, kteří jim nepomohli, odhodlání k dalším krokům,....)*

Sdělte dětem

Bible nám říká o událostech v Betlémě toto: „Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plenek, položila do jeslí, protože v hostinci nebylo pro ně místo.“ (Lk 2, 6 – 7).

Dozvídáme se tedy, že se dítě narodilo někde, kde byly jesle – tedy ve stáji mezi zvířaty.

Dopis fiktivní postavě

(20 minut)

Cíl: zformovat myšlenky Josefa, popsat události prožité Josefem

Pomůcky: papíry, tužky, hudební nahrávka (podkres pod čtení dopisů)

- ☞ Vyzvěte děti, aby si představily, co vše se mohlo odehrát poté, co byly jako Josef a Marie všude odmítnuty a nikde nenalezly nocleh. Co se muselo udát mezi touto událostí a tím, kdy Marie položila syna do jeslí. Rozdejte každému dítěti papír a tužku a nechte je o těchto událostech napsat dopis fiktivní postavě (např. příteli Nathanovi z Nazaretu).

Představte si opět, že jste Josef, který právě sedí před stájí, krátce po narození Ježíše. Jste plní emocí a zážitků a rádi byste o tom všem informovali svého přítele Nathana z Nazaretu. Napište mu nyní dopis, ve kterém popíšete události, které se staly z pohledu Josefa, jak je viděl, zažíval a prožíval. Váš dopis bude popisovat události od příchodu do Betléma po narození Ježíše. V dopise se zaměřte především na pocity a myšlenky Josefa.

- ☞ Pro lepší rámec událostí můžete dětem zadat první a poslední větu, kterou budou mít všichni stejnou.
- ☞ Poté si s dětmi sedněte do kruhu a postupně si jednotlivé dopisy přečtete. Ten, kdo bude číst, si může sednout doprostřed kruhu nebo si jen stoupnout. Použít může také kostým, který používáte pro postavu Josefa.
- ☞ Pro lepší atmosféru můžete při čtení jednotlivých dopisů použít jako podkres i nějakou vhodnou hudbu.

Ptejte se dětí

(10 minut)

Cíl: shrnutí informací, na jejich základě vyvodit možné pocity Josefa

- *Co zajímavého jsme se dozvěděli z dopisů?*
- *Co zmínili v dopisech ostatní a co vás zaujalo?*
- *Co vše musel Josef pro Marii vykonat? Jak jí pomáhal?* (Hledal pro ni nocleh, podpíral ji, musel uklidit stáj, aby v něm mohla přivést na svět dítě, ...)
- *Jaké pocity mohl Josef mít během těchto událostí? Jaké myšlenky ho asi napadaly, když držel malého Ježíše ve svých rukou – Božího Syna?* (Údiv nad Boží velikostí, hluboká pokora, víra, obdiv, obavy, jak jej bude vychovávat, obavy, aby vše udělal správně, odhodlání se o Marii a dítě postarat, pocit obrovské zodpovědnosti, přivaly lásky a něhy, ...)

Zamyšlení pro katechetu

Nikoli veliké první všeobecné sčítání lidu, ale tato bezvýznamná událost je středem světa. Cílem člověka je dojít k Bohu. A protože to bylo nemožné, Bůh si ve své lásce usmyslil, že sám dojde k člověku. Nejvyšší se stal maličkým, Všemohoucí potřebným, Slovo nemluvnětem, Nesmrtelný smrtelným, radost bez konce dítětem, které pláče, i když se mu od nás dostane obětí a přijetí. To je tajemství Boží lásky, která se ničeho nebojí a vydává se jakékoli malosti a ponížení, aby dosáhla toho, kterého miluje. (Silvano Fausti – Nad Evangeliiem podle Lukáše).

Vždycky se musíme ptát, zda ze všech sil chráníme Ježíše a Marii, kteří jsou tajemně svěřeni naší zodpovědnosti, naší péči a naší starostlivosti. Syn Všemohoucího přišel na svět s tím, že na sebe vzal obrovskou slabost. Potřebuje Josefovou pomoc, aby měl obranu, péči a výchovu. Bůh tomuto muži důvěřuje, stejně jako Maria, která v Josefovi nachází toho, kdo jí chce nejenom zachránit život, ale kdo o ni a o dítě neustále pečuje. Svatý Josef tedy nemůže nebýt ochráncem církve, protože církev je prodloužením Kristova těla v dějinách a současně v mateřství církve je naznačeno mateřství Mariino. Ochranou církve Josef nadále chrání dítě a jeho matku a také my láskou k církvi pokračujeme v lásce k dítěti a jeho matce. (Apoštolský list Svatého otce Františka „Patris Corde“)

5. ČÁST – INSPIRACE SVATÝM JOSEFEM

Délka 3. části - 45 minut

Sdělte dětem

Poznávali jsme sv. Josefa, a prožívali části jeho života od zasnoubení s Pannou Marií po narození Ježíše.

O těchto událostech se dozvídáme v Bibli. My jsme si vyzkoušeli, jaké mohlo být jeho rozhodování, jeho cesta do Betléma, starost o Marii, radost z narození a možná jsme také nahlédli, jak se v některých situacích mohl cítit.

Ptejte se dětí - závěrečná reflexe

(30 minut)

Cíl: zamyslet se nad obsahem celého programu, pojmenovat vlastní pocity, uvědomit složitosti života svatého Josefa a jeho schopnost na ně reagovat, pojmenovat vztah Josefa s Marií a vztah Josefa z Bohem, vyvodit z života svatého Josefa inspiraci a poselství pro svůj osobní život

- *Co vše jsme během našich setkání zažili? Co vše si pamatujete?*
- *Která část programu se vám nejvíce líbila a proč?*
- *Která aktivita vás nejvíce bavila?*
- *Řekněte tři pocity, které jste během programu zažívali.*
- *Bylo něco, co vám přišlo těžké nebo složité?*
- *Jaký okamžik vám přišel nejsilnější?*
- *Bylo něco, co vás z života svatého Josefa překvapilo, co jste dosud nevěděli?*
- *Je nějaká událost v životě sv. Josefa, která je vám nejbližší nebo vás něčím oslovuje?*
- *Co vám přišlo z těchto událostí z pohledu sv. Josefa nejtěžší?*
- *Čím vám může být sv. Josef inspirací při prožívání vašich těžkých situací? Co si můžete odnést např. z jeho rozhodování nebo jeho těžké cesty do Betléma atd.?*
- *Čím vám může být svatý Josef inspirací ve vztahu k Marii?*
- *Čím vám může být svatý Josef inspirací ve vztahu s Bohem?*
- *Co si z tohoto programu odnášíte?*

Inspirace pro nás - závěrečné zamyšlení

(15 minut)

Cíl: zformulovat jednu myšlenku inspirovanou životem svatého Josefa

Pomůcky: obrázky svatého Josefa, tužky

- ☞ Rozdejte každému jeden z obrázků sv. Josefa (viz níže).
- ☞ Nechte děti na zadní stranu napsat jednu myšlenku, která je nejvíce oslovila.

Na druhou stranu tohoto obrázku si napište jednu myšlenku, kterou si ze společných setkávání odnášíte. Čím vás život svatého Josefa oslovil? Čím může být sv. Josef inspirací pro váš život?

